

بررسی عالم مثال در حکمتِ سهروردی با رویکرد مبنانگرا

محمد انتظام*

چکیده

سهروردی در مورد عالم مثال دو گونه سخن گفته است: اول؛ گزارش تجربه شخصی و عرفانی خود و دیگر حکیمان اهل سلوک و دوم؛ ارائه تبیینی فلسفی از عالم مثال با استفاده از روش برهانی. تبیین فلسفی سهروردی در توجیه وجود عالم مثال از رهگذر توجیه وجود شناختی پاره‌ای از پدیده‌ها صورت گرفته است که از آن به رویکرد غیر مبنانگرا تعبیر کرده‌ایم.

در این مقاله ابتدا ویژگی‌های عالم مثال و نقش و جایگاه آن در اندیشه سهروردی آمده است و سپس تبیین فلسفی و وجودشناختی آن با رویکرد سهروردی؛ و پس از آن تبیین وجودشناختی عالم مثال با رویکرد مبنانگرا، آن‌گونه که مبانی جهان‌شناختی سهروردی اقتضا دارد؛ و در نهایت تفاوت نتایج به دست آمده از دو رویکرد یاد شده، بیان شده است و نشان داده‌ایم که ابهامات یا اشکالات نظریه سهروردی عمدتاً ناشی از رویکرد غیرمبنانگرا و در توجیه وجودشناختی عالم مثال بوده است.

واژه‌های کلیدی: عالم مثال، مثل معلقه، مثل نوری، رویکرد مبنانگرا، رویکرد غیرمبنانگرا.

The Study of the World of Ideas in Suhrawardi's Philosophy through a Foundational Approach

Mohammad Entezam*

Suhrawardi has spoken in two ways about the world of ideas: firstly, being a report of personal and mystical experience of his own and other theosophists; and secondly, giving a philosophical explanation in demonstrative way.

Philosophical explanation of Suhrawardi on justification of the world of ideas has been occurred through ontological justifying of some phenomena which we call it here non-foundational approach.

In this paper, features and the role of the world of ideas are proposed, and then ontological explanation of the world of Ideas, according to Suhrawardi's approach, will be explained. Then, ontological explanation of the world of Ideas, as a requisite of ontological view of Suhrawardi, according to the foundational approach will be explored. Finally, by pointing to the differences between the two approaches, it will be shown that deficiencies and ambiguities in philosophy of Suhrawardi have mainly arisen from the non-foundational approach in ontological justification of the world of Ideas.

Keywords: World of ideas, Suspended ideas, Lightened ideas, Foundational Approach, Non-Foundational approach

* Assistant Professor of Philosophy, Mofid University.